

Jelenlét és távolságtartás

Vannak helyzetek az életünkben, mikor azt mondjuk, itt most sok minden eldőlhet, most fordulhatnak igazán jóra vagy rosszra a dolgok, most nagyon helyt kell állnunk, most leszünk igazán megméretve, nem remeghet meg a kezünk. Nagy a lehetőség, nagy a kockázat. Vágyaink és félelmeink egyaránt a tetőfokukra hágnak. Vágyaink a nagy lehetőség miatt, akár csak a látszólag nagy esély miatt, a félelmeink pedig, hogy esetleg ezeket elmulasztjuk, lemaradunk, elhibázzuk, pedig soha vissza nem térőnek látszik az alkalom. Vagy éppen a nagy veszélyekben, ahol nagyot bukhatunk, nagy fenyegetettség néz ki, esélytelennek látszunk, sokat veszíthetünk anyagiakban, tekintélyben, szeretteinkben, önmegbecsülésben, mindenben. Nyilvánvalóan ilyenkor vágyaink is felfokozódnak, hogy ép bőrrel megússzuk, veszteségeket minimalizáljunk, kockázatokat, különösen a „legrosszabbat” elkerüljük.

Mindkét helyzetben szóba jön a bármi áron, a bármilyen eszközzel megoldások, segítségük igénybevétele. Egyszerre imádkozhatunk esetleg az égbe, a föld alá, bárhova, nehogy valakit kihagyjunk, aki segíthet, bárki is legyen az és bármilyen áron, a fogadkozás is ennek megfelelően kitöltetlen csekk.

Ezek a helyzetek lehetnek időben rövidek, hosszúak, visszatérőek, egyediek. Súlyuk lehet valóságos vagy vélt, sokszor ez sem tiszta. Amennyire helyzetünket reálisan meg tudjuk ítélni a világban, úgy a kilátásainkat, esélyeinket sem többnyire.

Mikor van szükség a jelenlét legmagasabb fokára, ha nem ilyen helyzetekben? Ilyenkor mozgósítani, testiekben, szellemiekben, lelkiekben a legtöbbet, koncentrálni a válságos vagy éppen kecsegtető pillanatokban. Különösen jelenlegi vagy egykori főiskolások, egyetemisták sejtetik ezt az érzést, de mindazok, akik felismerik, élethelyzetüktől függően, szinte naponta vizsgáznak többször is. Szinte percenként van esélyünk a telitalálatra és a végzetes balesetekre egyaránt.

A modern kor embere magáénak tudja sorsának kovácsolását, ezért mérhetetlen felelősség van a vállán. Ellentmondásos módon, minél tudatosabban, minél erőteljesebb jelenléttel éli életét, annál inkább szorongás tölti el. Ennek oka, hogy egyszerre érzi magát önhittségében, azaz megfelelő önértékelésének hiányában képesnek a legjobbra elérésére és a legrosszabbra elkerülésére, mégis felhalmoz annyi tapasztalatot, hogy a fordulatok iránya legalább annyira független az akaratától, igyekezetétől, mint amennyire irányítani képes. Ezek azok a pillanatok, amikor az ember földhöz vágja azt, ami a kezében van és azt ordítja, hogy : Nem hiszem el! De ugyanez előfordul, mikor boldogságában kiált fel ugyanígy.

Igen, időnként képtelenség elhinni, hogy a dolgok nem úgy alakulnak, ahogy akarjuk vagy éppen rettegjük. A papírforma, a matematika vágyainkat vagy éppen félelmeinket támasztják alá sokszor 100 %-osan, de még sem működik megbízhatóan.

Talán nem ritka az a tapasztalat, hogy mikor nagyon akarunk valamit és nagyon esélyesnek is látszik a siker, akkor mennyire nem tudnak összejönni a dolgok. A világ legjobb tizenegyed rúgója, a világbajnoki döntőn, mikor már két tizenegyest berúgott és odaáll a harmadikhoz, a mindent eldöntőhöz győzelemhez vagy vereséghez vezető pillanathoz. Még a tizenéves professzionális szektorban, fizikailag és pszichésen harcedzett labdarúgónak is megremeghet a lába és meg is remeg nem ritkán. Ki tudná megoldani, hogy olyan unottan álljon hozzá, mint edzésen, amikor már az

ötvenedik tizenegyest rúgta be mindenféle verzióban épp csak bekötött szemel nem. Amikor már oly szinten begyakorolta, hogy nem az számít, eltalálja-e a kaput, hanem valóban centiméter pontosan oda helyezi a labdát, ahova akarja, de már ez is kicsit unalmas.

Érezzük a példából, mintha egyszerre fontos lenne a teljes odaadás és az ellenkezője, a szinte érdektelenség, hogy vajon sikerül-e a mutatvány.

Miért lehet fontos a távolságtartás egy nagy feladathoz rugaszkodásnál? Legalább annyira, mint a teljes jelenlét? Mondjuk azért, hogy más is hozzáférjen, aki tehetségesebb, erősebb. Különösen pedig, jobban tudja, hogy ez kell nekünk vagy sem. De milyen segítség az, amely esetleg akadályoz, a sikertelenséget kovácsolja? Mondjuk Ő az, aki megment attól a sikertől és aki olyan pályára terel, amit valójában szánt nekem és amellyel a világot is jobbá tehetem és én is boldogabb lehetek. A nagy kérdés, hogy mire értékeljük az ilyen segítőtársat? Odaengedjük a kritikus pillanatokba vagy magunk csináljuk?

Voltaképpen, még sorsfordító pillanatainkat sem ismerjük fel mindig helyesen. Amikor erőnk teljével feszülünk valaminek és félünk, hogy a világ ennek nem enged, márpedig nagy a tét, akkor érezzük sorsfordítónak. Ha sikerünk van, úgy érezzük, hogy na, most már mindent nyertünk, ha meg bukunk, akkor minden, örökre és visszavonhatatlanul elveszett.

De amikor gyanútlanul lépünk rosszul virágokat tépegetve, dúdolgatva és megtesszük a végzetes lépést, sokszor nem érezzük, most dőlt el minden. Visszavonhatatlanul, jóvátehetetlenül és nem a javunkra. És majdan egy sötét üreg alján keseregve is a világot, a sorsot okoljuk és nem rémlik fel az a szép, virágos tavaszi nap, amikor észrevétlenül elrontottuk az életünket. Önerőből, esetleg minden segítség nélkül, mert hozzáférése nem volt senkinek a helyzethez.

Hogy írásomat ne zárjam ilyen fenyegetően és sötéten, próbálom a helyzetet tovább rajzolni. Sorsfordítónak látszó pillanatainkban akár jóra, akár rosszra fordul sorsunk kereke, mindig előttünk áll az az út, amelyen felfelé kapaszkodhatunk vagy lefelé csúszhatunk. Sorsfordító minden pillanatunk, minden választásunk és nem az egyszeri nagy, mindent eldöntőnek látszó helyzetek. A bajnokságot, a nagy sikert nem a verseny napján nyerjük meg, hanem a mindennapjainkban. Persze, látványosan annak térül meg a befektetése, áldozata, aki az aranyérmet hozza el és nem a bronzérmet. Az érmek attól fognak ezután szebben ragyogni, ahogy viseli az illető. Sőt, ha hihetünk, márpedig nyugodtan hihetünk abban, hogy kudarcainkból többet épülünk, mint sikereinkben, ne sajnáljuk és ne kerüljük a „vesztesek” szerepét. Biztosan meg tudjuk ítélni, ki a vesztes és a győztes?

Templomlépcső, 2022. március